

European Digital Media Observatory

Η ΚΑΚΟΒΟΥΛΗ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Μηνιαία αναφορά #40 - δίκτυο ελέγχου γεγονότων του EDMO

Δημοσιεύτηκε στις 14 Οκτωβρίου 2024

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΗΤΑΝ ΤΟ ΘΕΜΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΑΦΗΓΗΜΑΤΩΝ ΚΑΚΟΒΟΥΛΗΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ, ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

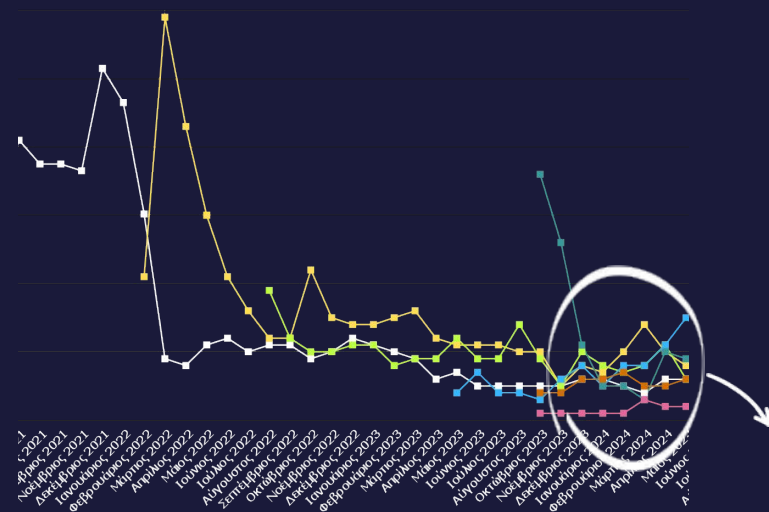
Οι 36 οργανισμοί-μέλη* του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO, οι οποίοι συνεισέφεραν στοιχεία για την εν λόγω αναφορά, δημοσίευσαν συνολικά 1,817 άρθρα fact-checking μέσα στον Σεπτέμβριο του 2024. Από αυτά τα άρθρα, 163 (9%) παραπληροφόρηση σχετικά με θέματα μετανάστευσης, 125 (7%) αφορούσαν παραπληροφόρηση σχετικά με την κλιματική αλλαγή, 116 (6%) παραπληροφόρηση που αφορούσε την COVID-19, 107 (6%) παραπληροφόρηση σχετικά με τον πόλεμο στην Ουκρανία, 83 (5%) παραπληροφόρηση σχετικά με τον πόλεμο μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς, 71 (4%) παραπληροφόρηση που σχετίζεται με την ΕΕ, 61 (3%) παραπληροφόρηση κατά της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας και θεμάτων που αφορούσαν έμφυλα ζητήματα.

Η κακόβουλη παραπληροφόρηση σχετικά με θέματα μετανάστευσης παρέμεινε σταθερή και σχετικά υψηλή μέσα στον Σεπτέμβριο μετά από σημαντική αύξηση τους προηγούμενους μήνες. Τα ποσοστά ψευδών ισχυρισμών τόσο για την κρίση στην Μέση Ανατολή όσο και για την COVID-19 σημείωσαν μικρή αύξηση, συγκριτικά με το καλοκαίρι όταν σημείωσαν τα μικρότερα καταγεγραμμένα τους ποσοστά. Τα ποσοστά για τα υπόλοιπα θέματα παραπληροφόρησης που παρακολουθούνται, παρέμειναν σταθερά ή σημείωσαν μικρή μείωση, όπως στην περίπτωση της κακόβουλης παραπληροφόρησης που αφορά την ΕΕ και την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+.

Η κακόβουλη παραπληροφόρησης που αφορούσε τις αμερικανικές προεδρικές εκλογές, η οποία είναι νέο θέμα στην λίστα παρακολούθησης του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO, σημείωσε τα μεγαλύτερα ποσοστά αναπαραγωγής αβάσιμων ισχυρισμών.

**Οργανισμοί ελέγχου γεγονότων που συνεισέφεραν σε αυτή την αναφορά: AFP, APA, Correctiv, Demagog.cz, Demagog.pl, Demagog.sk, DPA, Eesti Päevaleht, EFE Verifica, Ellinika Hoaxes, Eurocomunicare, Fact Check Cyprus, Factcheck Vlaanderen, Faktabaari, Faktisk, Greece Fact Check, Källkritikbyrå, InfoVeritas, Lakmusz, Les Surligneurs, Logically Facts, Maldita, Medizin transparent, Newtral, Oštro, PagellaPolitica/Facta, Polígrafo, Pravda, Re:Baltica, The Journal Fact-Check, TjekDet, VerificaRTVE, Verificat, VRTNWS*

% ποσοστό παραπληροφόρησης από το σύνολο που σχετίζεται με τα εξής θέματα

20.00

COVID-19

Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύγκρουση Ισραήλ-Χαμάς

LGBTQ+

Ουκρανία

Κλιματική αλλαγή

Μεταναστευτικό

15.00

10.00

5.00

0.00

Ιανουάριος, 2024

φεβρουάριος, 2024

Μάρτιος, 2024

Απρίλιος, 2024

Μάιος, 2024

Ιούνιος, 2024

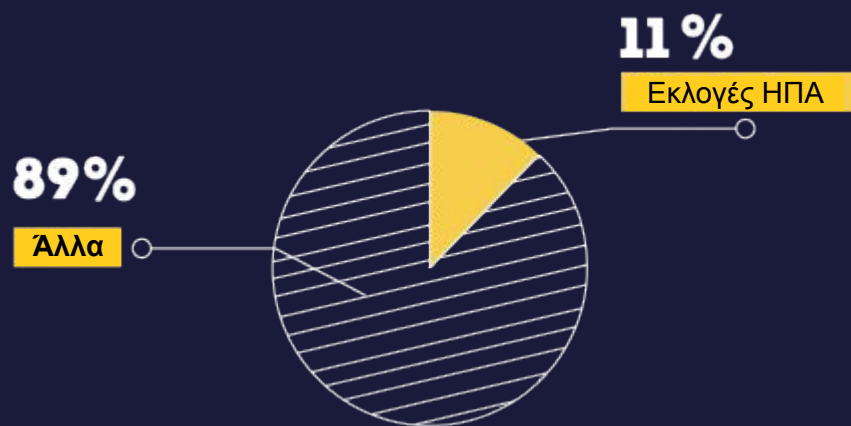
Ιούλιος, 2024

Αύγουστος, 2024

Σεπτέμβριος, 2024

ΚΑΚΟΒΟΥΛΗ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ: ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Τον Σεπτέμβριο, το EDMO ξεκίνησε την ποσοτική παρακολούθηση της κακόβουλης παραπληροφόρησης αναφορικά με τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ. Το συνολικό ποσοστό έφτασε το 11% της συνολικής παραπληροφόρησης που εντοπίστηκε από το δίκτυο ελεγκτών γεγονότων του EDMO. Το εν λόγω ποσοστό ήταν το μεγαλύτερο συγκριτικά με τα υπόλοιπα θέματα που παρακολουθούνται από το δίκτυο του EDMO.

Η παρακολούθηση του συγκεκριμένου θέματος ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο και θα συνεχιστεί τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 2024 για να εξεταστεί η εξέλιξη του πριν και αμέσως μετά τις εκλογές.

ΚΑΚΟΒΟΥΛΗ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ: ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Όπως τονίστηκε στην προηγούμενη σελίδα, οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ συνεχίζουν να βρίσκονται στο προσκήνιο μέσα από αφηγήματα κακόβουλης παραπληροφόρησης στην ΕΕ. Οι ψευδείς ισχυρισμοί που κυκλοφορούν αναφορικά με τις εκλογές στοχεύουν κυρίως την υποψήφια του κόμματος των Δημοκρατικών, την τωρινή αντιπρόεδρο Κάμαλα Χάρις, χρησιμοποιώντας συχνά μισογυνιστικά αφηγήματα. Τον Σεπτέμβριο κατηγορήθηκε ότι τραυμάτισε σοβαρά ένα μικρό κορίτσι σε αυτοκινητιστικό ατύχημα, ότι έχει φιλικές σχέσεις με εγκληματίες και άτομα που καταδικάστηκαν για σεξουαλικά εγκλήματα, ότι χρησιμοποίησε αθέμιτα μέσα κατά το προεκλογικό debate, ότι είναι συχνά μεθυσμένη, ότι θέλει να προωθήσει δυστοπικές πολιτικές και ότι υπήρξε σεξεργάτρια. Επιπρόσθετα, άτομα που υποστήριξαν την Κάμαλα Χάρις, όπως η τραγουδίστρια Taylor Swift, έχουν γίνει στόχος αβάσιμων ισχυρισμών. Τα εν λόγω ψευδή αφηγήματα σχετίζονται με αυτά που αναφέρθηκαν τους προηγούμενους μήνες και αφορούσαν την αμφισβήτηση της διανοητικής και ηθικής ακεραιότητας της Χάρις με σκοπό να υπονομεύσουν την δημόσια εικόνα της, όπως εξηγείται σε πρόσφατο σχετικό άρθρο του EDMO.

Παράλληλα, άλλοι ψευδείς ισχυρισμοί ενισχύουν την ρητορική και τα επιχειρήματα τα οποία υιοθετήθηκαν από τον Ντόναλντ Τραμπ. Ο ισχυρισμός που έκανε στο προεκλογικό debate με την Κάμαλα Χάρις, ότι μετανάστες στην πολιτεία του Οχάιο θα έτρωγαν τα κατοικίδια ζώα των πολιτών, κοινοποιήθηκε μαζικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην Ευρώπη και έγινε ένας από τους πιο διαδεδομένους ψευδείς ισχυρισμούς που εντόπισαν Ευρωπαίοι ελεγκτές γεγονότων τον Σεπτέμβριο. Σε άλλες περιπτώσεις ενισχύθηκαν αφηγήματα ψευδών ισχυρισμών τα οποία εκμεταλλεύτηκαν τις απόπειρες κατά της ζωής του πρώην προέδρου των ΗΠΑ για πολιτικό όφελος (το EDMO έχει ήδη δημοσιεύσει αναφορά σχετικά με θεωρίες συνωμοσίας που ανέφεραν ότι η επίθεση κατά του Τραμπ ήταν προβοκάτσια με στόχο να αυξηθεί η δημοτικότητα του).

Ο ίδιος ο Τραμπ έγινε στόχος κάποιων ψευδών ισχυρισμών που είχαν ως στόχο να τον διαβάλουν, αν και σε πολύ μικρότερη κλίμακα συγκριτικά με το κύμα ψευδών ισχυρισμών που σημειώθηκε εναντίον της Χάρις.

ΑΛΛΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΦΗΓΗΜΑΤΑ

Η κακόβουλη παραπληροφόρηση για το ζήτημα της μετανάστευσης δεν έχει δείξει σημαντικές ποιοτικές αλλαγές αναφορικά με την ρητορική, παρά την μεγάλη κυκλοφορία των εν λόγω αφηγημάτων. Ψευδείς ισχυρισμοί εναντίον μεταναστών σχετίζονται με τους φόβους ότι υπερτερούν αριθμητικά των Ευρωπαίων, οδηγώντας στην υπονόμευση των αρχών και στον έλεγχο των πολιτών. Παρουσιάζονται σταθερά ως υπερβολικά βίαιοι - ακόμα και εναντίον όσων τους υποστηρίζουν, με σκοπό να γελιοποιηθούν οι ομάδες υποστήριξης - και ως εγκληματίες, ενώ οι αρμόδιες αρχές παρουσιάζονται ως υποστηρικτικές στις βίαιες αυτές τάσεις των μεταναστών.

Παρότι αυτά τα αφηγήματα κυκλοφορούν εδώ και πολλά χρόνια, συνεχίζουν να είναι αποτελεσματικά και συνεπώς αξιοποιούνται σε πολιτικές καμπάνιες, ειδικά από εθνικιστικά κόμματα. Επιπρόσθετα, η επανάληψη αυτών των αφηγημάτων ενισχύει την πεποίθηση σε αυτά σύμφωνα με σχετικές έρευνες.

Στις πρόσφατες εκλογές κρατών μελών της ΕΕ, όπως οι τοπικές εκλογές στην Γερμανία, αμφισβητήθηκε η ακεραιότητα της εκλογικής διαδικασίας χωρίς να υπάρχουν σχετικά στοιχεία (κατά βάση από ακροδεξιά κόμματα). Αυτό το φαινόμενο παρατηρήθηκε στην συντριπτική πλειοψηφία των πρόσφατων εθνικών εκλογών, συμπεριλαμβανομένων και των ευρωεκλογών.

Οι επιθέσεις του Ισραήλ στον Λίβανο και του Ιράν εναντίον του Ισραήλ έχουν αυξήσει τον φόβο για τοπικές συγκρούσεις στην Μέση Ανατολή. Η εν λόγω κατάσταση έχει αξιοποιηθεί στο πλαίσιο διασποράς κακόβουλης παραπληροφόρησης με εικόνες και βίντεο που παρουσιάζονται εκτός θεματικού πλαισίου, υπερβάλλοντας σχετικά με την κλίμακα των κινητοποιήσεων, την υποστήριξη προς τις διαφορετικές πλευρές της εκάστοτε διαμάχης και εικαζόμενες συνδέσεις με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Ένα παράδειγμα είναι ο ισχυρισμός ότι Ουκρανοί αξιωματούχοι τραυματίστηκαν στην επίθεση με τους βομβητές που διεξήγαγε το Ισραήλ στον Λίβανο.

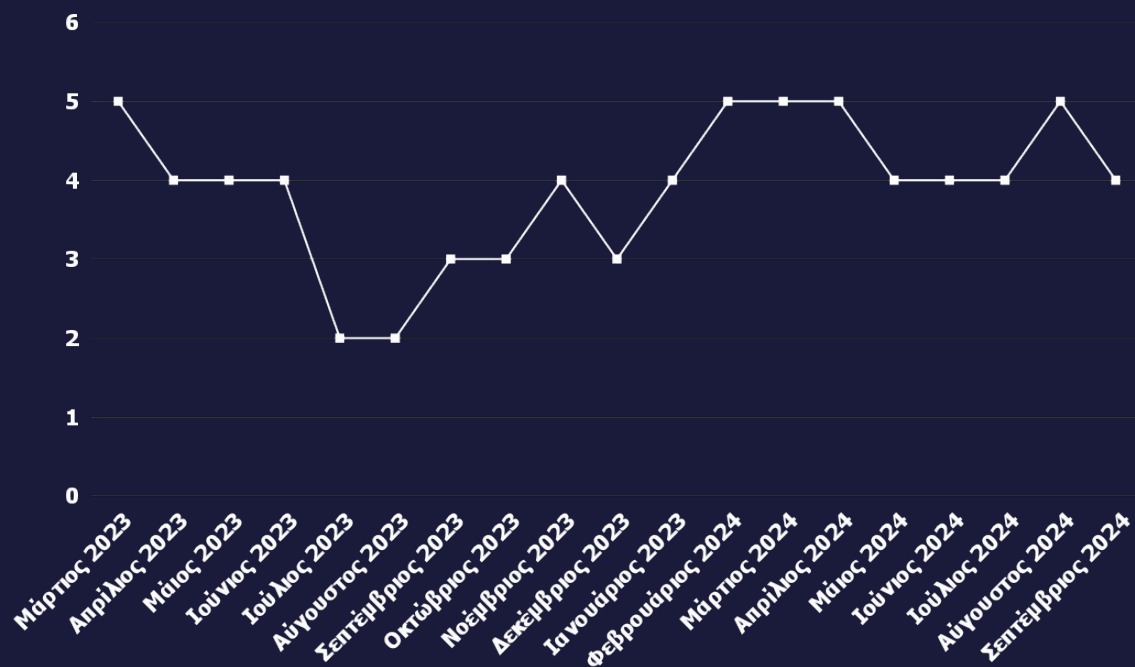

Όπως συνέβη σε αρκετές περιπτώσεις τον παρασμένο χρόνο, οι πλημμύρες στην Κεντρική Ευρώπη τον Σεπτέμβριο χρησιμοποιήθηκαν για να αμφισβητηθεί η αποτελεσματικότητα των τοπικών αρχών, για να κατηγορηθούν θεσμοί της ΕΕ ή Ουκρανοί μετανάστες, και για διασπορά διάφορων θεωριών συνωμοσίας.

Η κακόβουλη παραπληροφόρηση για τα υπόλοιπα θέματα που παρακολουθούνται από το EDMO δεν εμφάνισε αξιοσημείωτη εξέλιξη, ενώ τα σχετικά ψευδή αφηγήματα είναι αντίστοιχα με αυτά που εξετάστηκαν τους προηγούμενους μήνες.

ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Το ποσοστό των αφηγημάτων κακόβουλης παραπληροφόρησης με χρήση υλικού που δημιουργήθηκε με λογισμικό ΑΙ εμφάνισε μικρή μείωση τον Σεπτέμβριο. Από τα 1,817 άρθρα fact-checking τα 78 περιλάμβαναν εξέταση θεμάτων με χρήση αυτής της τεχνικής για διασπορά κακόβουλης παραπληροφόρησης. Αυτό αντιστοιχεί στο 4% του συνόλου, επιστρέφοντας στο ίδιο ποσοστό που βρίσκονταν τους προηγούμενους μήνες με εξαίρεση τον Αύγουστο που ανέβηκε στο 5%.

Τα πιο αξιοσημείωτα ψευδή αφηγήματα τον Σεπτέμβριο αφορούσαν ένα deepfake βίντεο του Ιρλανδού Πρωθυπουργού Simon Harris, το οποίο τον έδειχνε να συγχαίρει Ιρλανδικές ομάδες κατά των μεταναστών καθώς και ένα βίντεο που έδειχνε τις αμήχανες αντιδράσεις εκπροσώπου ενός εκ των κομμάτων που έχασαν στις πρόσφατες τοπικές εκλογές στην Γερμανία.

ΟΙ 4 ΨΕΥΔΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ ΕΥΡΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΗΤΑΝ:

- Μετανάστες από την Αϊτή στο Οχάιο των ΗΠΑ τρώνε γάτες, σκύλους και άλλα κατοικίδια των πολιτών
- Οι πρόσφατες πλημμύρες στην Κεντρική Ευρώπη αποδόθηκαν σε συστήματα γεωμηχανικής, χρήση του HAARP, chemtrails και σπορά σύννεφων
- ▲ Η Κάμαλα Χάρις χρησιμοποίησε ειδικά σκουλαρίκια-ακουστικά για να παίρνει έτοιμες τις απαντήσεις που έδινε στο debate με τον Ντόναλντ Τραμπ
- ◆ Στην Ιρλανδία, ένας χριστιανός δάσκαλος απολύθηκε από το σχολείο που δίδασκε και φυλακίστηκε 3 φορές επειδή αρνήθηκε να διδάξει την "ιδεολογία της ταυτότητας φύλου"

ΟΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Πλημμύρα στην Πολωνία
προκλήθηκε από τις
Τσεχικές αρχές

Οι Ουκρανοί που μένουν
στην Δημοκρατία της
Τσεχίας δεν βοήθησαν τους
τσέχους πολίτες να
αντιμετωπίσουν τις
πλημμύρες

Οι γονείς που δεν υπογράφουν το συμβόλαιο
εκπαίδευσης των παιδιών τους, το οποίο
επιτρέπει παρεμβάσεις στα παιδιά και
αποθήκευση των βιομετρικών δεδομένων
χωρίς συναίνεση θα αντιμετωπίζουν ποινές
κοινωνικής εργασίας

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή την αναφορά συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίου το οποίο στάλθηκε στους οργανισμούς ελέγχου γεγονότων οι οποίοι είναι μέλη του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO (<https://edmo.eu/fact-checking-community/>).

Περίοδος αναφοράς: 1-30 Σεπτεμβρίου 2024. Αριθμός απαντήσεων: 36.

Βασικοί ελεγκτές της αναφοράς: Tommaso Canetta και Enzo Panizio, Pagella Politica/Facta.
Για περισσότερες πληροφορίες: t.canetta@pagellapolitica.it.

Το EDMO έχει λάβει χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τον αριθμό συμβολαίου: LC-01935415